

РЕШЕНИЕ

№ 18989

гр. София, 17.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 01.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **10294** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 3 Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл. 2в, ал.1, т.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), вр с чл. 4 § 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Делото е образувано по искова молба „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], п.к. 1404, район „Т.“,[жк], [улица], комплекс Кошер сграда 1, ет. 4, офис 10, представлявано от управителя Д. Х., чрез пълномощника адвокат К. И. С., със служебен адрес за получаване на призовки и съобщения: [населено място], [улица], ет. 1, Адвокатско съдружие „Си Ем Ес С.“, срещу Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], [улица], с искане за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, претърпени в периода от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г., в размер на 698 117,83 лева - главница, ведно с лихва за забава в размер на 28 809,51 лева.

Ищецът претендира ответника КЕВР да бъде осъден да му заплати сумата от 698 177,83 лева, представляващи обезщетение за претърпени имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г., изразяващи се в разликата между реално постигната от ищеца продажна цена на електроенергия на пазарен сегмент „ден напред“ и определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, определена с Решение № Ц-13/30.06.2023 г. на КЕВР вследствие на извършено нарушение от страна на КЕВР правото на Европейския съюз (ЕС) - нарушение на чл. 4, параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възобновяеми

източници (Директива 2018/2001) поради неиздаването на дължим от КЕВР административен акт по чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) на 01.01.2024 г., с който да измени размера на премиите за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, определени с Решение № Ц-13/30.06.2023 г. Претендира се на основание чл. 86, ал. 1, вр. чл. 84, ал. 3 от ЗДД главницата да бъде заплатена ведно със законната лихва за забава в размер на 28 809 лева, считано от 01.07.2024 г. до 17.10.2024 г., както и със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

При условията на евентуалност се претендира ответника КЕВР да бъде осъден да заплати на „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД сумата от 698 117,83 лева, представляващи обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи пропуснатата полза за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г., изразяваща се в разликата между реално постигната от ищеца продажна цена на електроенергия на пазарен сегмент „ден напред“ и определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, определена с Решение № Ц- 13/30.06.2023 г. на КЕВР, вследствие на извършено нарушение от страна на КЕВР чрез бездействие, довело до имуществени вреди за ищеца и подлежащо на обезщетяване по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, както и на основание чл. 86, ал. 1, вр. чл. 84, ал. 3 от ЗДД със законната лихва за забава в размер на 28 809 лева, считано от 01.07.2024 г. до 17.10.2024 г., ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът поддържа, че разпоредбите на чл. 4, параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 на Директива 2018/2001 имат за цел да предоставят права на ищеца като производител на енергия от възобновяеми източници, спрямо когото се прилага въведената от държавата схема за подпомагане, като са нарушени основни принципи на правото на Европейския съюз, поради което е налице първата предпоставка за ангажиране на извъндоговорната отговорност на държавата. Като не е издала акт по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, КЕВР е нарушила чл. 4, параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 на Директива 2018/2001 и принципа на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания на ищеца.

В уточнителна молба от 06.02.2024 г. е посочено, че бездействието на КЕВР, посочено във втората част на иска, предявен в условията на евентуалност, е фактическо бездействие. КЕВР е бездействала по отношение на задължението за извършване на фактическо действие, произтичащо от закон в тесен смисъл (чл. 3, ал. 1 от ЗНА). Това задължение не става изискуемо от подаването на искане до административния орган - същото произтича пряко от закона. Бездействието на органа може да се изразява както във фактически, така и в правни действия в зависимост от съответното задължение, което този орган има по закон. Съгласно разпоредбата на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, КЕВР е следвало да издаде дължим административен акт за изменение на определената от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г., тъй като разликата с реалната пазарна цена на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, е била очевидна и съществена.

По делото е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника КЕВР на 21.03.2025 г., според който искът по чл. 2в, ал. 1 във вр. с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ е недопустим, а искът по чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ е неоснователен. Относно твърдяното бездействие на административния орган са развити подробни аргументи, че решението на КЕВР дали да измени премиите за регулаторния/ценови период е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган и това разбиране не се променя с редакцията на чл. 31б, ал 2 от ЗЕ, в сила от 13.10.2023 г., тъй като нормата единствено се прецизира, така че да отчете ясно предпоставките, при които КЕВР изменя премиите. Ответникът счита, че Директива 2018/2001 на ЕП и на Съвета от

11.12.2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници е транспонирана правилно в националното законодателство – чл. 21, ал. 1, т. 8б и чл. 31б от Закона за енергетиката, поради което не може да се твърди неправилно приложение на правото на ЕС. Твърди, че нормите на чл. 4, § 3 и чл. 6, § 1 и § 2 от Директива 2018/2001 не предоставят права на частноправни субекти и не е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, от което може да се претендира обезщетение за вреди.

Оспорва се тезата за проявено бездействие на КЕВР при изпълнение на задължението по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, като в този аспект се сочи, че Комисията е нормативно ограничена да се произнася по наличието или отсъствието на предпоставките за изменение на размера на премиите не по-често от веднъж на 6 месеца, в рамките на регулаторния период от 30.06. до 01.07. на следващата година.

КЕВР претендира отхвърляне на исковете и присъждане на разноски.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност и недоказаност на исквата молба.

Административен Съд С. - град, Първо отделение, 19-и състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

С Разрешение за ползване №СТ-05 1365 от 24.11.2011 г., издадено от ДНСК, се разрешава ползването на строеж: „Фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) „П.“ с мощност 4918 kWp”. I-ви етап: Мощност 91kWp - Инверторно поле За; Инвертор З, Трансформаторноинверторна станция (ТРИС) 2 и ГРУ в ПИ 61813.750.7 и ПИ 61813.750.8 и присъединяване - Кабелна линия 20 kV от ВЕЛ 20 kV „Дрожди 1” в ПИ 61813.750.9 до ГРУ и от ГРУ до ТРИС 2”, находящ се в УПИ II - ПИ 61813.750.7, ПИ 61813.750.8, ПИ 61813.750.9, ПИ 61813.750.10 и ПИ 61813.750.12, кв. 72 по плана на [населено място], [община], област Б..

С Договор SAP № IB-32-11-40745 от 08.09.2011 г., сключен на основание чл. 116 от Закона за енергетиката /ЗЕ/, чл. 57, ал. 1 от Наредба №6/09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителните електрически мрежи /Наредба N9 6/, пар.6 ал.2 във връзка с чл.29 от Закон за енергията от възобновяеми източници (ДВ бр.35/11 г.) /ЗЕВИ/ и писмено искане от производителя с вх. № [ЕГН]/31.08.2011 г., е договорено присъединяването на процесния обект съгласно Предварителен договор № [ЕГН]/09.02.2011 г., и допълнително споразумение към него с №[ЕГН]/ 11.08.2011 г. на „ЧЕЗ Разпределение България” АД.

Представен е Договор №271 от 28.06.2012 г. за изкупуване на електрическа енергия между „ЧЕЗ Електро България“ АД, като купувач, и „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД, като продавач. Произведената активна електрическата енергия от възобновяеми източници се изкупува от купувача по определената от ДКЕВР преференциална цена. Посоченият договор за изкупуване е прекратен с влизане в сила на договор за компенсирание с премии, в сила от 01.10.2019 г.

Към Договор за изкупуване на електрическа енергия от 28.06.2012 г. с „ЧЕЗ Електро България“ АД е налично Приложение 1 „Списък на производствените обекти на „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД, в което е посочен ФТЕЦ „П.“ с инсталирана мощност 4,918 MW на площ от 21,7 хил. кв. метра.

През 2015 г. със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 24.07.2015 г., са приети промени в ЗЕВИ, като съгласно чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ, произведената от възобновяеми източници електрическа енергия се изкупува от обществения доставчик по преференциална цена до размер на нетното специфично производство. С тези изменения е въведено понятието нетно специфично производство за целите на определяне на преференциални цени, а именно средногодишното

производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени, след приспадане на собствените нужди (§ 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ).

Съгласно т. 2.15 от Решение № СП-01 от 31.07.2015 г. на КЕВР, нетното специфично производство на електрическа енергия за преференциална цена в размер на 485,60 лева (приложимо за Ищеца) е в размер на 1 188 kWh.

След влизане в сила на § 68 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, ищецът е сключил Договор № ВЕИ-23/2018 от 31.10.2018 г. за компенсиране с премии с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, сключен на основание § 68, ал. 1 от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката във връзка с чл. 3би, ал. 1 от Закона за енергетика. Според договора, „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД, като производител на електрическа енергия от възобновяеми източници, има право да получава средно претеглена преференциална цена за произведената електрическа енергия от процесния енергиен обект, в размер на 489,55 лв./MWh, определена съгласно методика на КЕВР, като се вземат предвид приложимите преференциални цени по Решение № Ц-010/30.03.2011 г. и Решение № Ц-18/20.06.2011 г. на ДКЕВР за определяне на преференциална цена на производителя. Размерът на премия за Мвтч електрическа енергия се определя от КЕВР по реда на § 68, ал. 2 ЗИД на ЗЕ ежегодно в срок до 30 юни като разлика между определената до влизането в сила на ЗИД на ЗЕ преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник, като КЕВР при необходимост изменя определената премия за Мвтч електрическа енергия не по-често от веднъж на 6 месеца при условията на чл. 31а, ал. 2 ЗЕ. Посочено е, че ФСЕС определя и изплаща на производителя премията за количеството електрическа енергия, произведено от енергийния обект, като прилага размера на премията за Мвтч, определен или съответно изменен за съответния регулаторен период с решението на КЕВР по чл. 21, ал. 1, т. 8б ЗЕ или съответно по чл. 31б, ал. 2 ЗЕ.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Разпоредбата на чл.2в от ЗОДОВ (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) урежда ред за разглеждане на искове срещу държавата за вреди от нарушения на правото на Европейския съюз (ЕС). По силата на чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ административните съдилища притежават компетентност да решават спорове, при които се твърди, че вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд.

Извъндоговорната отговорност за нарушения на правото на ЕС е уредена в чл. 240, § 2 от ДФЕС - в случай на извъндоговорна отговорност, Съюзът, в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители, при изпълнението на техните задължения. Доколкото други първични актове на правото на ЕС (ПЕС) не уреждат обезщетяването на вредите, причинени от държавата за нарушения на ПЕС, тази възможност се извежда от практиката на Съда на европейския съюз (СЕС, Съдът).

В практиката на СЕС в тази материя - Решение от 19 ноември 1991 г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90 и Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, се приема, че правото на

обезщетяване е признато от общностното право, при положение че са изпълнени три условия, а именно че: 1. нарушената правна норма има за предмет предоставянето на права на частноправните субекти, че 2. нарушението е достатъчно съществено и накрая, че 3. съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и вредата, претърпяна от увредените лица.

Що се отнася до условието относно неправомерното поведение на институцията, изисква се да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти (решения от 4 юли 2000 г., по дело C-352/98 P, EU: C: 2000: 361, т. 42 и 43 и решение от 9 септември 2008 г., по съединени дела C-120/06 P и C-121/06 P, EU: C: 2008: 476, т. 173). В мотивите на решение от 19 юни 2014 г., по съединени дела C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12 се посочва, че що се отнася до второто условие (нарушението на съюзното право и достатъчно съществено), Съдът е имал възможност да уточни, че достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти (решение от 05.03.1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, т. 56, т. 57 и т. 58 и решение по дело C-452/06, EU: C: 2008: 565, т. 37). Следователно, правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза (решение по дело C-278/05, EU: C: 2007: 56, т. 72).

Настоящият съдебен състав на АССГ застъпва становище, че относимото съюзно законодателство не съдържа императивни разпоредби относно процесните плащания на премии. Разпоредбата на чл.2, т.5 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива 2018/2001) определя променливите или фиксирани плащания на премии като „схема за подпомагане“, прилагана от държава членка или група държави членки, която насърчава използването на енергия от възобновяеми източници. Във визираните от ищеца за нарушени чл. 4, § 3, чл.6, § 1 и § 2 от Директива 2018/2001 не се съдържат императивни разпоредби, които предоставят на частноправни субекти достатъчно ясни по обем и съдържание права. В чл. 4 на Директивата е предвидено, че с оглед да се постигне или преизпълни целта на Съюза, установена в член 3, параграф 1, и приносът на всяка държава членка за тази цел, определен на национално равнище за разгръщането на енергията от възобновяеми източници, държавите членки могат да прилагат схеми за подпомагане.

Съгласно чл. 4 параграф 4 на Директива 2018/2001 държавите членки гарантират, че подпомагането за възобновяема електрическа енергия се предоставя по открит, прозрачен, конкурентен, недискриминационен и разходоефективен начин. Държавите членки могат да предвидят освобождаване на малки инсталации и демонстрационни проекти от участие в тръжни процедури. Освен това държавите членки могат да разгледат възможността за създаване на механизми за гарантиране на регионална диверсификация на разгръщането на електрическа енергия от възобновяемите източници, по-специално за осигуряване на разходоефективна системна интеграция.

В чл. 6 (Стабилност на финансовото подпомагане) , параграф 1 и 2 от Директива 2018/2001 е предвидено, че без да се засягат адаптациите, необходими за съобразяване с членове 107 и 108 ДФЕС, държавите членки гарантират, че равнището на подпомагане и съответните условия, свързани с подпомагането, предоставено на проекти за енергия

от възобновяеми източници, не се преразглеждат по начин, който да оказва отрицателно въздействие върху предоставените по това подпомагане права и да подкопава икономическата жизнеспособност на подпомаганите проекти. Държавите членки могат да коригират равнището на подпомагане съобразно обективни критерии, стига тези критерии да са установени в първоначалното съставяне на схемата за подпомагане.

Разпоредбата на чл. 4, параграф 3 на Директива 2018/2001 оставя възможността за прилагане на схеми за подпомагане в *дискрецията* на държавите членки, поради което сочените за нарушени разпоредби на правото на ЕС не създават задължение за тях да прилагат такива схеми и по аргумент за по-силното основание да ги актуализират на шест месеца. Следователно, посочените разпоредби не създават за частноправните субекти право на всеки шест месеца да се актуализира по конкретен ред размерът на изплащаното им подпомагане. Съюзните норми предвиждат подпомагането да се предоставя под формата на пазарна премия, която би могла да бъде, наред с другото, променлива или фиксирана. Схемите за подпомагане следва да гарантират спазването на пазарните принципи, но изборът на инструменти за постигане на тези цели е предоставен на *дискрецията* на държавите членки. За целите на настоящето производство, твърденията на ищеца за бездействие на националния регулатор за изменение на премиите следва да се разгледат на плоскостта на националното законодателство, доколкото европейското не съдържа императивни разпоредби и предоставя в тази материя свобода на преценка на държавите членки.

По силата на чл.21, ал.1, т.8б от ЗЕ КЕВР определя ежегодно, в срок до 30 юни, премии за електрическа енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

Съгласно чл. 31б, ал.2 от ЗЕ Комисията *изменя* определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие, че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

В т.42 от ДР на ЗЕ се съдържа легално определение на "*Прогнозна пазарна цена* по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник" - *среднопредетеглената годишна цена*, определена от КЕВР по методика за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, вятърна енергия, водноелектрически централи, с инсталирана мощност до 10 MW, от биомаса, други видове възобновяеми източници и за електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, произведена от природен газ и въглища.

Съгласно чл.37а от Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), редакция ДВ бр. 52 от 2018 г., Комисията определя прогнозна пазарна цена за базов товар за всеки регулаторен/ценови период въз основа на анализ на форуърдните сделки за този период на националната и регионалните борси. Разпоредбата на чл.37в от НРЦЕЕ предвижда, че прогнозната пазарна цена за всеки ценови период за съответната група по чл. 37б, ал. 2 се определя като произведение от определената цена по чл. 37а и груповия коефициент по чл. 37б.

По силата на § 34, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, в срок до 31 август 2019 г. производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща

инсталирана мощност 1 MW до 4 MW на енергийни обекти сключват с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) договор за компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Договорите за компенсиране с премия влизат в сила не по-късно от 1 октомври 2019 година.

Втората алинея на преходната разпоредбата предвижда, че **премията** се определя **ежегодно** от Комисията в срок до 30 юни като *разлика* между определената до влизането в сила на този закон преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и *определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия*, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник.

В идентичен смисъл е § 28, ал. 2 и ал.3 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ (ДВ, бр.9/2021 г.), според който в срок до 31 май 2021 г. производителите по ал. 1 сключват с Фонд "Сигурност на електроенергийната система" договор за компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Премията се определя **ежегодно** от Комисията в срок до 30 юни като разлика между определената до влизането в сила на този закон преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и *определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия (ЕЕ)*, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник.

Съгласно пар.1, т.16а от ДР на НРЦЕЕ "съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар" е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто.

Не е спорно по делото, че за периода 01.07.2023г. - 30.06.2024 г. определената от КЕВР *премия*, приложима за процесния обект, е в размер на 235,33 лв./МВтч, посочена по т. 2.10 от Решение № Ц-13 от **30.06.2023 г.** Със същото решение на КЕВР въз основа на извършен анализ и при отчитане на подробно изложени аргументи, е определена прогнозна годишна пазарна цена за базов товар за периода **01.07.2023 г. – 30.06.2024 г.** в размер на 256,37 лв./MWh. След извършен анализ и симулация за целите на пар.28, ал.3 от ПЗР на ЗЕ (ДВ, бр.9/2021 г.) е определена прогнозна пазарна цена по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник за периода от **01.07.2023 г. – 30.06.2024 г.** - 250.27 лв./MWh за производители на ЕЕ, произведена от слънчева енергия.

Между страните не е спорно, че в исковия период не е налице изменение на определената от Комисията с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. премия в размер на 235,33 лв./МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г.

Исковите претенции се основават на изменението на чл.31б, ал.2 от ЗЕ, **в сила от 31.10.2023 г.**, което (според ищеца) задължава Комисията да изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при определени условия. За сравнение, редакцията на нормата преди това изменение предвижда, че Комисията *има право* при необходимост да измени определените премии.

Съгласно редакцията на чл.31б, ал.2 от ЗЕ (в сила от 13.10.2023 г.) Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице

съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Съдът приема, че тази редакция на чл.31б, ал.2 от ЗЕ, в сила от 13.10.2023 г., урежда императивно задължение за Регулатора, при наличието на споменатото условие - съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, **да измени** определените премии независимо в каква посока е изменението. Граматическото ѝ тълкуване води до извод, че при наличие на съществено изменение, КЕВР действа в условията на обвързана компетентност и в случай, че не е изменила определените премии в предходните 6 месеца /за регулаторния период/, **е длъжна** да приеме решение за тяхното изменение.

Неоснователни са доводите на ответника, че органът действа в условията на оперативна самостоятелност и решението на КЕВР дали да измени приетите за регулаторния/ценовия период премии е изцяло в неговата оперативна самостоятелност. Този извод се опровергава и от историческото тълкуване на посочената разпоредба, чиято редакция до 13.10.2023 г. е предоставяла дискреция, а именно: "Комисията има право при необходимост да измени определените премии...".

Дължим е извод, че за КЕВР съществува нормативно установено с чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ задължение, при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия, да измени определените премии, като не може да прави това по-често от веднъж на 6 месеца. След като с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. това е сторено за периода от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г., то императивната (след 13.10.2023 г.) разпоредба на чл.31б, ал.2 от ЗЕ задължава Регулатора да изпълни регулаторните си функции за проверка наличието на съществено изменение не по-често от 6 месеца, считано от началото на последния регулаторен период от 30.06.2023 г., т.е. **към 31 декември 2023 г.** При наличието на задължение за националния Регулатор за действието пряко по силата на закона, не може да се вмени в задължение на засегнатите лица да подадат искане до КЕВР за изменение на премиите по чл.31б, ал.2 от ЗЕ и в зависимост от активността на Комисията, да оспорват мълчалив или изричен отказ като предпоставка по чл.204, ал.1 от АПК за настоящето исково производство. Приложима в настоящия случай е разпоредбата на чл.204, ал.4 от АПК.

Неоснователно е възражението на ответника, че изменението е следвало да се извърши в 6-месечен период, считано от изменението на нормата през м. октомври 2023 г. Шестмесечният период по чл.31б, ал.2 от ЗЕ следва да определи, считано от последно прието решение за определяне на премии, което в случая е Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. Като пример може да се посочи Решение № Ц-1 от **01.01.2025 г.** на КЕВР, с което са изменени определените с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW.

Общодостъпно е и Решение № Ц-2/01.01.2022 г. на КЕВР, с което са изменени определените с Решение № Ц-25/01.07.2021 г. премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW. Същото е било предмет на контрол за законосъобразност (частично) по

адм. д. № 1991/2022 г. на АССГ, от което се установява, че със Заповед № 3-Е-319 от **07.12.2021** г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група със задача да анализира изменението между определената прогнозна цена за базов товар за периода 01.07.2021 г. - 30.06.2022 г. спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия и ако това изменение е съществено, да извърши анализ по отношение на изменение на определените с Решение Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии за електрическа енергия от възобновяеми източници, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW. За извършения анализ е изготвен Доклад с вх. № Е-Дк-1271 от **08.12.2021** г. С решение по т. 1 от Протокол № 287 от **13.12.2021** г., КЕВР е открила процедура по изменение на премиите, определение в Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. при условията на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, като е приела съкратена процедура и срокове за нейното провеждане.

По идентичен начин е процедурал Регулаторът при приемане на Решение № Ц-1 от 01.01.2025 г., с което на основание чл.31б, ал.2 от ЗЕ е изменено Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г., считано от 01.01.2025 г. В него е съобразена постигнатата към 31.12.2024 г. цена за базов товар на пазара „ден напред“ за периода от 01.07.2024 г. до 31.12.2024 г. и данни за фючърси към 30.12.2024 г. на Европейската електроенергийна борса. Съдът приема, че този подход съответства на минималния период, посочен в чл.31б, ал.2 от ЗЕ.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на следните визирани в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е налице само тогава, когато бездействието е по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. С други думи, незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ. Максималната ширина на приложение на ЗОДОВ позволява да се претендират вреди както от незаконосъобразни фактически, така и от правни действия. Правните действия също могат да се намират в пряка връзка или причинно-следствена верига с вредоносен резултат (Решение № 8998 от 19.07.2024 г. по адм. д. № 1538/2024 г., Решение № 5698 от 10.05.2024 г. по адм. д. № 5989/2022 г., Решение № 409/16.01.2025 г. по адм.д. № 6988/2024 г., всички на ВАС, III отд.). Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира "дължими по силата на закона фактически действия, включително и действия, за които по смисъла на чл. 21 от

АПК, органът постановява индивидуален административен акт, както и фактически действия, които са административна услуга по смисъла на § 1, т. 2, в. "в", "г" и "д" от Закона за администрацията (Решение № 2914 от 20.03.2025 г. на ВАС по адм. д. № 9719/2024 г., III отд). Бездействието, за да е годно самостоятелно основание за имуществена отговорност на административния орган, трябва да е бездействие на орган, който е овластен да извърши съответното действие, да е материално незаконосъобразно или да са нарушени поне съществено административнопроизводствените правила, доколкото ги има, т.е. бездействието е противоправно само когато административният орган е бил длъжен да действа и то по точно определен начин, т.е. в хипотезата на обвързана компетентност.

Наличието на императивно нормативно установено в разпоредбата на чл.31б, ал.2 от ЗЕ, в сила от 13.10.2023 г., задължение за действие за КЕВР, при осъществяване на посоченото в нея условие, определя изпълнението на първата предпоставка по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – бездействие за задължение, произтичащо пряко от императивна норма на закона, установяваща задължение за действие.

За проверка изпълнението на законовата предпоставка по чл.31б, ал.2 от ЗЕ по делото е приета съдебна икономическа експертиза (СИЕ). Съдът кредитира преработеното заключение от 20.03.2026 г., като компетентно изготвено и неоспорено от страните. По вече изложените съображения, по които приема, че императивната разпоредба на чл.31б, ал.2 от ЗЕ налага задължение за действие от страна на КЕВР, а именно – за приемане на решение за изменение на определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, считано от 30.06.2023 г., съдът намира за релевантни изчисленията на вещото лице към края на м. декември 2023 г. В тази връзка, съдът кредитира изчисленията относно постигната цена на пазар „ден напред“ на Българска Независима Енергийна Борса (БНЕБ) по т.8.2 от СИЕ, а именно за периода от м. юли 2023 г. до м. декември 2023 г. с изчислена средна цена в размер на **192,71 лева**. Относитима е информацията от Европейската енергийна борса за постигнати цени на търгувани базови продукти за български енергиен пазар **към края** на м. декември 2023 г. по т.9.3 от СИЕ - постигнатата цена на електрическата енергия на БНЕБ за период от 01.07.2023 до 30.11.2023 г. е в размер на 192,71 лева/MWh. Прогнозна цена за оставащия срок (H1 2024 г.) в размер на **178,30 лева**. Респективно, релевантно е изчислението за наличие на съществено изменение по т.10.3 от СИЕ към декември 2023 г. Изчисленията и при двата варианта (с и без приложена редукция от 5%) показват отклонение от повече от 15 % по смисъла на легалната дефиниция на § 1, т. 16а от ДР на Наредбата № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

Изложеното потвърждава изпълнението на условието по чл.31б, ал.2 от ЗЕ, вр. § 1, т. 16а от ДР на НРЦЕЕ, а именно наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Дължим е извод, че като не е приела решение по чл.31б, ал.2 от ЗЕ за изменение на определените премии, считано от 01.01.2024 г., КЕВР е допуснала незаконосъобразно бездействие по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Констатираното бездействие е при изпълнение на административна дейност, доколкото КЕВР е държавен орган и изменението на премиите съгласно чл. 31б, ал. 2 ЗЕ е свързано с правомощията на Регулатора по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗЕ.

По делото са представени 4 броя протоколи между „Фонд Сигурност на Електроенергийната Система“ и „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД за гаранция за произход в общ размер на 646 275,90 лева за период от 06.2023 до 10.2023 г. (произведената електроенергия в размер на 2 700,919 MWh. Представени са и 6 броя протоколи между „Фонд Сигурност на Електроенергийната Система“ и „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД за гаранция за произход в общ размер на 768 549,41 лева за период от 01.2024 до 06.2024 г. (произведената електроенергия в размер на 3 211 925,000 kWh).

Налични са 8 броя фактури с издател „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД и получател "Енерго Про Енергийни услуги" ЕАД за произведена електроенергия след м.юли 2023 г. на обща стойност в размер на 572 708,03 лева (в т.ч. ДО в размер на 477 256,69 лева и начислено ДДС в размер на 95 451,34 лева), както и 12 броя фактури с издател „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД и получател "Енерго Про Енергийни услуги" ЕАД за произведена електроенергия за периода м.януари-м.юни 2024 г. на обща стойност в размер на 482 291,08 лева (в т.ч. ДО в размер на 401 909,23 лева и начислено ДДС в размер на 80 381,85 лева).

Имуществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора след засягане на благо и това, което би имал, ако нямаше засягане. В настоящия случай се претендират пропуснати ползи, които се установяват, когато неблагоприятното въздействие е осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице, т.е. пропуснатата полза е едно неосъществено поради неблагоприятното въздействие сигурно увеличаване на имуществото. Като не е получил премиите в размера, в който е следвало да бъдат изменени от КЕВР, считано от 01.01.2024 г., за ищеца е настъпила вреда от бездействието на административния орган, която представлява разликата между изплатените му премии през исковите периоди и тези, които биха били изплатени, ако органът не бе бездействал и бе изпълнил задължението си по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ да ги измени.

Съдът приема, че между незаконосъобразното бездействие на ответника и вредата, претърпяна за ищеца, е налице пряка причинна връзка. Доколкото премиите се изплащат от ФСЕС, в размера определен от КЕВР, която е натоварена с властнически правомощия по регулиране на дейностите в областта на енергетиката, то между незаконосъобразното бездействие на Регулатора за изменение на премиите и причинените имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от липсата на актуализация е налице пряка причинна връзка, а не прекъсната и опосредена от сключения между ищеца и ФСЕС договор за компенсиране е премии, тъй като размерът на премиите, определен от КЕВР е задължителен по силата на оправомощаването на ответника от закона да я определи. След като ответникът КЕВР е бездействал, като не е изменил премиите, в нарушение на закона, той следва да носи и гражданска отговорност за вредите, причинени от действието на тези незаконосъобразни актове.

Относно спорния въпрос за изчисляване на разликата между претендираните от ищеца и реално получени от ФСЕС премии, съдът кредитира изчисленията по т.12.4 от преработената СИЕ, направени към края на м. декември 2023 г. Това е така, тъй като именно тогава приключва минималният 6-месечен срок по чл.31б, ал.2 от ЗЕ за проверка относно наличието на основание за изменение на премиите, считано от Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. Вещото лице е извършил преизчисление на разликата между изплатените премии (с размер на премията 239,28 лева за MWh) от ФСЕС към „Грийн Енерджи Парк“ ЕАД и преизчислената в размер на 278,97 лева. За общото количество

произведена електроенергия в размер на 3 211,925 MWh (за което има издадени гаранции за произход) разликата е в размер на 127 481,30 лева, или **65 180.15 евро**, обобщени помесечно в таблица 11 от заключението. Изчисленията на вещото лице касаят релевантния период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г.

Съдът приема, че за посочения размер е дължимо уважаване на исковата претенция по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, докато за разликата до предявения размер от 698 117,83 лева или **356 941.98 евро** – главница, е дължимо отхвърляне на иска.

Доколкото формално исковият период е от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г., а задължението за действие на КЕВР е след 31.12.2023 г., е дължимо отхвърляне на иска за периода от 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г.

Не следва да се кредитират останалите варианти на изчисления по поставени от страните въпроси към СИЕ като несъобразени с нормативната уредба или изцяло хипотетични.

Независимо, че при наличието на решение на КЕВР за изменение на премиите по чл.31б, ал.2 от ЗЕ към 31.12.2023 г., считано от 01.01.2024 г., ищецът би получил изменения размер на премията въз основа на договор с ФСЕС, съдът приема, че началният момент на претенцията за лихва за забава не може да се определи по договорното правоотношение с ФСЕС. Доколкото се касае за обезщетение от неправомерно увреждане, приложимо е разрешението, дадено с т.4 от Тълкувателно [решение](#) № 3 от 22.04.2004 год. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от момента на преустановяването на незаконните действия или бездействия на административните органи, в случая, **считано от 01.07.2024 г.**, когато е приетото решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. на КЕВР, с което е определен нов размер на премиите, до предявяване на иска на 18.10.2024 г. При начален период на лихвата за забава от 01.07.2024 г. и главница в размер на 127 481,30 лева, размерът на лихвата за забава, изчислена със свободно достъпен в Интернет сайт calculator.bg, е **3861.27 лв. или 1974.24 евро**.

В идентичен смисъл е представеното по делото Решение № 3231 от 23.03.2026 г. по адм.д.№ 5268/2025 г. на ВАС, III-то отделение.

Предвид изхода на спора и своевременното искане, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ответникът следва да заплати на ищеца сторените разности в производството – за държавна такса в размер на 25.56 евро и за депозит за експертиза в размер на 1278.23 евро. Съгласно същата разпоредба съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, *съразмерно* с уважената част от иска.

Ищецът претендира адвокатско възнаграждение в размер на 24 839.64 лв. или 12 700.30 евро с ДДС, за което ответникът е направил възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 от ГПК. При предявени искове общо в размер на 726 927.34 лв. или 371 672.05 евро, уважената част от претенциите възлиза на 67 154.39 евро. Претендираното адвокатско възнаграждение, изчислено съразмерно на уважената част от исковете, възлиза на **2294.71 евро**. Съдът намира това възнаграждение за справедливо и обосновано по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, съответно на фактическата и правна сложност на настоящия спор, както и на положения адвокатски труд за процесуална защита.

При частично уважаване на исковете на ответника не се дължат сторените в производството разности, т.е. за претендиран депозит за експертиза, но ищецът следва

да бъде осъден да заплати юрисконсултско възнаграждение в размер от 400 лв. съгласно чл.24, изр.2 от Наредбата за правната помощ или сума в размер на **204.52 евро**.

По изложените съображения, **Административен съд София-град, Първо отделение, 19-ти състав:**

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране, БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], [улица], да заплати на на „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], п.к. 1404, район „Т.“,[жк], [улица], комплекс Кошер сграда 1, ет. 4, офис 10, обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката за периода от 01.01.2024 г. – 30.06.2024 г. в общ размер на **65 180.15 евро** главница и лихви в размер на **1974.24 евро** за периода от преустановяване на бездействието на 30.06.2024 г. до подаване на исковата молба на 18.10.2024 г., ведно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба на 18.10.2024 г. до окончателното ѝ изплащане, както и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ разноски в размер на 25.56 евро за държавна такса, 1278.23 евро депозит за експертиза и **2294.71 евро** с включен ДДС за адвокатско възнаграждение.

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], п.к. 1404, район „Т.“,[жк], [улица], комплекс Кошер сграда 1, ет. 4, офис 10, срещу Комисията за енергийно и водно регулиране, БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], [улица], за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката за периода от от 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г., както и за разликата до предявените размери от 698 117,83 лева – главница и 28 809,51 лева лихва за забава преди предявяване на иска.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], п.к. 1404, район „Т.“,[жк], [улица], комплекс Кошер сграда 1, ет. 4, офис 10, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ разноски в размер на **25.56 евро** за държавна такса, **1278.23 евро** депозит за възнаграждение за вещо лице и **2294.71 евро** за адвокатско възнаграждение, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА „Грийн Енерджи Парк“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], п.к. 1404, район „Т.“,[жк], [улица], комплекс Кошер сграда 1, ет. 4, офис 10, да заплати на Комисията за енергийно и водно регулиране, БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], [улица], на основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ юрисконсултско възнаграждение в размер на 204.52 евро

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.